

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

28. září 2023*

„Řízení o předběžné otázce – Ochrana spotřebitele – Směrnice 2011/83/EU – Článek 2 bod 14 – Směrnice (EU) 2019/771 – Článek 2 bod 12 – Obchodní záruka – Údaje nebo jakékoli jiné okolnosti, které se netýkají splnění zákonných podmínek prodávaného zboží, uvedené v záručním listě nebo v příslušné reklamě – Závazek poskytovatele záruky týkající se spokojenosti dotyčného spotřebitele se zakoupeným zbožím – Ověření neexistence spokojenosti tohoto spotřebitele“

Ve věci C-133/22,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) ze dne 10. února 2022, došlým Soudnímu dvoru dne 28. února 2022, v řízení

LACD GmbH

proti

BB Sport GmbH & Co. KG,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení: K. Jürimäe, předsedkyně senátu, M. Safjan, N. Piçarra (zpravodaj), N. Jääskinen a M. Gavalec, soudci,

generální advokát: P. Pikamäe,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

- za LACD GmbH: S. Kuhn, Rechtsanwalt,
- za BB Sport GmbH & Co. KG: C. Rohnke, Rechtsanwalt,
- za Evropskou komisi: M. Noll-Ehlers, I. Rubene a N. Ruiz García, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 9. března 2023,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 2 bodu 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES (Úř. věst. 2011, L 304, s. 64), a čl. 2 bodu 12 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES (Úř. věst. 2019, L 136, s. 28).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společnostmi LACD GmbH a BB Sport GmbH & Co. KG ve věci legality prohlášení umístěného na výrobcích uváděných na trh společností LACD.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2011/83

- 3 Body 4, 5 a 7 odůvodnění směrnice 2011/83 uvádějí:
 - „(4) [...] Harmonizace určitých aspektů spotřebitelských smluv uzavřených na dálku nebo mimo obchodní prostory je nezbytná pro podporu skutečného spotřebitelského vnitřního trhu, na němž je nastolena správná rovnováha mezi vysokou úrovní ochrany spotřebitele a konkurenceschopností podniků při současném zajištění dodržování zásady subsidiarity.
 - (5) [...] Úplná harmonizace v oblasti informací pro spotřebitele a práva odstoupit od smluv uzavřených na dálku a smluv uzavřených mimo obchodní prostory [...] přispěje k vysoké míře ochrany spotřebitelů a k lepšímu fungování spotřebitelského vnitřního trhu.
- [...]
- (7) Úplnou harmonizací některých klíčových regulačních aspektů by se významným způsobem měla zvýšit právní jistota jak pro spotřebitele, tak pro obchodníky. [...]
- 4 Podle článku 1 této směrnice je jejím účelem „přispět k řádnému fungování vnitřního trhu dosažením vysoké úrovně ochrany spotřebitele a sblížením určitých aspektů právních a správních předpisů členských států týkajících se smluv uzavíraných mezi spotřebiteli a obchodníky“.
- 5 Článek 2 bod 14 uvedené směrnice definuje pojem „obchodní záruka“ jako „jakýkoli závazek obchodníka nebo výrobce (dále jen ‚poskytovatel záruky‘) vůči spotřebiteli přesahující jeho záruční povinnost vyplývající ze zákona a spočívající v tom, že mu vrátí zaplacenou cenu nebo že

zboží vymění, opraví nebo zařídí jeho servis, pokud zboží neodpovídá údajům nebo jakékoli jiné okolnosti uvedené v záručním listě, která se netýká splnění zákonných podmínek, nebo v příslušné reklamě dostupné v době uzavření smlouvy nebo před jejím uzavřením“.

- 6 Článek 6 téže směrnice, nadepsaný „Požadavky na informace v případě smluv uzavřených na dálku a smluv uzavřených mimo obchodní prostory“, v odstavci 1 stanoví:

„Před tím, než je spotřebitel vázán smlouvou uzavřenou na dálku nebo smlouvou uzavřenou mimo obchodní prostory či odpovídající smluvní nabídkou, poskytne obchodník spotřebiteli jasným a srozumitelným způsobem tyto informace:

[...]

m) případně existenci a podmínky poprodejní asistenční služby pro zákazníky, poprodejních služeb a obchodních záruk;

[...]“

Směrnice 2019/771

- 7 Podle článku 1 směrnice 2019/771 je jejím účelem „přispět k řádnému fungování vnitřního trhu a zároveň poskytovat vysokou úroveň ochrany spotřebitele [...]“.
- 8 Článek 2 bod 12 této směrnice definuje pojem „obchodní záruka“ jako „jakýkoli závazek prodávajícího nebo výrobce (dále jen ‚poskytovatel záruky‘) vůči spotřebiteli přesahující záruční povinnost prodávajícího vyplývající ze zákona a spočívající v tom, že mu vrátí zaplacenou cenu nebo že zboží vymění, opraví nebo zařídí jeho servis, pokud zboží neodpovídá údajům nebo jakýmkoli jiným požadavkům uvedeným v záručním listě, které se netýkají splnění zákonných podmínek, nebo v příslušné reklamě dostupné v době uzavření smlouvy nebo před jejím uzavřením“.
- 9 Článek 24 uvedené směrnice v odstavci 2 stanoví, že ustanovení této směrnice se nepoužijí na smlouvy uzavřené přede dnem 1. ledna 2022.

Německé právo

- 10 Podle § 443 odst. 1 Bürgerliches Gesetzbuch (občanský zákoník) ve znění použitelném na spor v původním řízení (dále jen „občanský zákoník“) se o záruku jedná tehdy, pokud se prodávající, výrobce nebo jiná třetí osoba v prohlášení o záruce nebo v příslušné reklamě vydané v době uzavření kupní smlouvy nebo před jejím uzavřením zaváže nad rámec svých zákonných povinností týkajících se záruky i ke zvláštnímu závazku vrátit kupní cenu, vyměnit nebo opravit zboží nebo poskytnout jakoukoli jinou službu související s tímto zbožím, pokud toto zboží neodpovídá údajům nebo jakýmkoli jiným požadavkům, které se netýkají zákonné záruky, uvedeným v tomto prohlášení o záruce nebo v této reklamě.
- 11 Ustanovení § 479 odst. 1 tohoto zákoníku stanoví, že prohlášení o záruce ve smyslu § 443 tohoto zákoníku musí být formulováno jasně a srozumitelně, a stanoví výčet náležitostí, které musí toto prohlášení obsahovat.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 12 Společnost LACD distribuuje prostřednictvím maloobchodních prodejců a internetových obchodníků sportovní a fitness výrobky značky LACD. Minimálně do roku 2013 připevňovala na svá trička visačky („Hang-Tags“), na nichž byl uveden následující text (dále jen „prohlášení společnosti LACD“):

„Záruka LACD

Na každý výrobek LACD se vztahuje naše doživotní záruka. Pokud nejste s některým z našich výrobků zcela spokojeni, vraťte jej zpět prodejci, u kterého jste jej zakoupili. Můžete jej rovněž vrátit přímo společnosti ‚LACD‘, avšak nezapomeňte uvést, kde a kdy jste výrobek zakoupili.“

- 13 V srpnu 2018 společnost BB Sport, která prodává sportovní a fitness zboží, zakoupila na internetu prostřednictvím „fiktivní“ zákaznice (*Testkäuferin*) dvě trička značky LACD, na kterých byla připevněna visačka s prohlášením společnosti LACD.
- 14 Společnost BB Sport měla za to, že údaje uváděné na těchto visačkách nesplňují zákonné požadavky kladené na prohlášení o záruce ve smyslu § 443 a § 479 občanského zákoníku, a proto podala u Landgericht München I (zemský soud v Mnichově I, Německo) žalobu, kterou se domáhala, aby byla společnosti LACD uložena povinnost zdržet se připevňování uvedených visaček na své oděvní výrobky. Vzhledem k tomu, že tento soud tuto žalobu zamítl, podala společnost BB Sport odvolání k Oberlandesgericht München (vrchní zemský soud v Mnichově, Německo), který odvolání vyhověl.
- 15 Společnost LACD tedy podala opravný prostředek „Revision“ k Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo), předkládajícím soudu, který má za to, že výsledek sporu v původním řízení závisí na výkladu čl. 2 bodu 14 směrnice 2011/83, jakož i čl. 2 bodu 12 směrnice 2019/771, protože takovému návrhu na zdržení se nekalé obchodní praktiky, který vychází z toho, že existuje nebezpečí opakování protiprávního jednání, jako je ten, který byl podán ve věci v původním řízení, lze vyhovět pouze tehdy, pokud je jednání vytýkané žalované ve věci v původním řízení v rozporu s právem hospodářské soutěže platným nejen v době, kdy nastaly skutkové okolnosti, ale i v době vydání rozhodnutí o opravném prostředku „Revision“.
- 16 Tento soud nejprve uvádí, že konstatování, že společnost LACD porušila informační povinnosti stanovené v § 479 odst. 1 občanského zákoníku, předpokládá, že závazek vzít oděvní výrobek zpět v případě, že spotřebitel nebude spokojen, který je uveden v prohlášení společnosti LACD, představuje „záruku“ ve smyslu § 443 odst. 1 občanského zákoníku, který je ustanovením, jímž byl do německého práva proveden pojem „záruka“ ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. května 1999 o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží (Úř. věst. 1999, L 171, s. 12; Zvl. vyd. 15/04, s. 223) a které od 1. ledna 2022 vychází z čl. 2 bodu 12 směrnice 2019/771.
- 17 Předkládající soud má za to, že i když „spokojenost spotřebitele se zakoupeným výrobkem“ nepředstavuje „údaje o prodávaném výrobku“, může nicméně představovat „jinou okolnost, která se netýká splnění zákonných podmínek“, ve smyslu § 443 odst. 1 občanského zákoníku. Upřesňuje, že toto druhé kritérium bylo do tohoto ustanovení doplněno s účinností od 13. června 2014 za účelem provedení pojmu „obchodní záruka“ uvedeného v čl. 2 bodě 14 směrnice 2011/83 do německého práva.

- 18 Podle tohoto soudu ani ze znění, ani z kontextu tohoto čl. 2 bodu 14 nebo čl. 2 bodu 12 směrnice 2019/771 nelze jednoznačně vyvodit, že neexistence „spokojenosti spotřebitele se zakoupeným výrobkem“ představuje „jinou okolnost uvedenou v záručním listě, která se netýká splnění zákonných podmínek“, ve smyslu těchto ustanovení, jejíž prokázání může vést k vrácení kupní ceny, výměně nebo opravě tohoto výrobku nebo k poskytnutí jakékoli jiné služby související s uvedeným výrobkem, aniž by takováto neexistence spokojenosti musela vyplývat ze stavu nebo vlastností tohoto výrobku.
- 19 Nicméně vzhledem k tomu, že cíl zajistit vysokou úroveň ochrany spotřebitele uvedený ve směrnicích 2011/83 a 2019/771 svědčí ve prospěch takovéhoho výkladu, klade si uvedený soud otázku, jakým způsobem musí být tato neexistence „spokojenosti spotřebitele se zakoupeným výrobkem“ pro účely uplatnění „obchodní záruky“ ve smyslu čl. 2 bodu 14 směrnice 2011/83 a čl. 2 bodu 12 směrnice 2019/771 prokázána.
- 20 Za těchto podmínek se Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Může se jednat o jinou okolnost, která se netýká splnění zákonných podmínek, ve smyslu čl. 2 bodu 14 směrnice [2011/83] a jiný požadavek, který se netýká splnění zákonných podmínek, ve smyslu čl. 2 bodu 12 směrnice [2019/771], jestliže je povinnost poskytovatele záruky vázána na okolnosti spočívající v osobě spotřebitele, zejména na jeho subjektivní postoj k předmětu koupě (v projednávané věci spokojenost s předmětem koupě zakládající se na libovůli spotřebitele), aniž tyto osobní okolnosti musí souviset se stavem nebo vlastnostmi předmětu koupě?
- 2) V případě kladné odpovědi na první otázku:
- Musí být neexistence skutečností nebo požadavků, které se zakládají na okolnostech spočívajících v osobě spotřebitele (v projednávané věci spokojenost se zakoupeným zbožím), zjištělná na základě objektivních okolností?“

K návrhu na znovuotevření ústní části řízení

- 21 Po přednesení stanoviska generálního advokáta dne 9. března 2023 podala společnost LACD podáním došlým kanceláři Soudního dvora dne 6. dubna 2023 návrh na znovuotevření ústní části řízení podle článku 83 jednacího řádu Soudního dvora. Na podporu tohoto návrhu společnost LACD tvrdí, že generální advokát nezohlednil skutečnost, že neprovozuje internetový obchod. Společnost LACD dále trvá na relevantnosti výkladu čl. 2 bodu 12 směrnice 2019/771, o který žádá předkládající soud.
- 22 Je třeba připomenout, že podle čl. 252 druhého pododstavce SFEU generální advokát předkládá veřejně, zcela nestranně a nezávisle odůvodněná stanoviska ve věcech, které podle statutu Soudního dvora Evropské unie vyžadují jeho účast. Soudní dvůr není vázán ani tímto stanoviskem ani důvody, na základě kterých k němu generální advokát dospěl. Kromě toho statut Soudního dvora Evropské unie ani jeho jednací řád nedávají účastníkům řízení možnost podat vyjádření v reakci na stanovisko přednesené generálním advokátem. Nesouhlas některé zúčastněné strany se stanoviskem generálního advokáta tedy nemůže sám o sobě představovat důvod ke znovuotevření ústní části řízení (rozsudek ze dne 21. října 2021, Beeren-, Wild-, Feinfrucht, C-825/19, EU:C:2021:869, body 24 až 26 a citovaná judikatura).

- 23 Vzhledem k tomu, že v projednávané věci, jak bylo uvedeno v bodě 21 tohoto rozsudku, se společnost LACD omezuje na zpochybnění některých pasáží stanoviska generálního advokáta a na předložení vyjádření k jeho obsahu, není namístě nařídit znovuotevření ústní části řízení.

K předběžným otázkám

- 24 V rozsahu, v němž předkládající soud žádá o výklad čl. 2 bodu 12 směrnice 2019/771, je třeba úvodem konstatovat, že se tato směrnice v souladu s jejím čl. 24 odst. 2 nepoužije na smlouvy uzavřené před 1. lednem 2022. Z předkládacího rozhodnutí přitom vyplývá, že smlouva o prodeji triček dotčených ve věci v původním řízení byla uzavřena v srpnu 2018.
- 25 Za těchto podmínek je třeba společně přezkoumat obě otázky předkládajícího soudu, jejichž podstatou je, zda čl. 2 bod 14 směrnice 2011/83 musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „obchodní záruka“ zahrnuje jako „jakoukoli jinou okolnost uvedenou v záručním listě, která se netýká splnění zákonných podmínek, nebo v příslušné reklamě dostupné v době uzavření smlouvy nebo před jejím uzavřením“ závazek převzatý poskytovatelem záruky vůči dotyčnému spotřebiteli a týkající se takových okolností spočívajících v osobě tohoto spotřebitele, jako je jeho spokojenost se zakoupeným zbožím závisící na jeho libovůli, a v případě kladné odpovědi, jakým způsobem musí být tyto okolnosti prokázány za účelem uplatnění této obchodní záruky.
- 26 Článek 2 bod 14 směrnice 2011/83 definuje pojem „obchodní záruka“ jako „jakýkoli závazek obchodníka nebo výrobce [poskytovatele záruky] vůči spotřebiteli přesahující jeho záruční povinnost vyplývající ze zákona a spočívající v tom, že mu vrátí zaplacenou cenu nebo že zboží vymění, opraví nebo zařídí jeho servis, pokud zboží neodpovídá údajům nebo jakékoli jiné okolnosti uvedené v záručním listě, která se netýká splnění zákonných podmínek, nebo v příslušné reklamě dostupné v době uzavření smlouvy nebo před jejím uzavřením“.
- 27 V tomto ohledu je třeba nejprve uvést, že znění čl. 2 bodu 14 směrnice 2011/83 neobsahuje nic, co by z rozsahu jeho působnosti umožňovalo vyloučit závazek poskytovatele záruky týkající se „spokojenosti spotřebitele se zakoupeným výrobkem“, která by byla ponechána na subjektivním posouzení tohoto spotřebitele.
- 28 Toto ustanovení totiž odkazuje na „jakýkoli závazek“ poskytovatele záruky vůči dotyčnému spotřebiteli „přesahující jeho záruční povinnost vyplývající ze zákona“. Kromě toho, jak uvedl generální advokát v bodě 30 svého stanoviska, neutrální a obecný výraz „jakékoli jiné okolnosti“ může zahrnovat nenaplnění subjektivních očekávání tohoto spotřebitele, pokud jde o zakoupené zboží, nezávisle na jakémkoli objektivním posouzení souvisejícím s vlastnostmi nebo kvalitou tohoto zboží.
- 29 Jak vyplývá zejména z čl. 6 odst. 1 písm. m) směrnice 2011/83, sdělení informací týkajících se „obchodní záruky“ patří k povinnostem vyplývajícím z této směrnice, jejichž cílem je zajistit informování dotyčného spotřebitele před uzavřením smlouvy. Tento článek 6 tedy ukládá každému obchodníkovi povinnost poskytnout tomuto spotřebiteli jasným a srozumitelným způsobem dříve, než je spotřebitel vázán smlouvou uzavřenou na dálku nebo smlouvou uzavřenou mimo obchodní prostory či odpovídající smluvní nabídkou informace o případné existenci obchodních záruk a s nimi souvisejících podmínkách.

- 30 Výklad čl. 2 bodu 14 směrnice 2011/83, podle něhož pojem „obchodní záruka“ zahrnuje závazek obchodníka týkající se „spokojenosti dotyčného spotřebitele se zakoupeným výrobkem“, je přitom v souladu s cílem sledovaným touto směrnicí, kterým je zajistit vysokou úroveň ochrany spotřebitele prostřednictvím zaručení informovanosti a bezpečnosti spotřebitelů při transakcích s obchodníky, který je zakotven v článku 1 uvedené směrnice ve spojení s jejími body 4, 5 a 7 odůvodnění. Tento výklad totiž tomuto spotřebiteli umožňuje na straně jedné seznámit se se závazkem tohoto obchodníka a být předem lépe informován o podmínkách smlouvy, kterou hodlá uzavřít, aby se mohl informovaně rozhodnout, zda takovou smlouvu uzavře či neuzavře, a na straně druhé získat od uvedeného obchodníka vrácení kupní ceny prostřednictvím prostého prohlášení o nespokojenosti, čímž se zvyšuje úroveň jeho ochrany vůči uvedenému obchodníkovi.
- 31 Kromě toho je závazek obchodníka, že v případě nespokojenosti dotyčného spotřebitele vezme zakoupené zboží zpět, výrazem svobody podnikání tohoto obchodníka, zakotvené v článku 16 Listiny základních práv Evropské unie, která musí být při výkladu směrnice 2011/83 rovněž respektována vzhledem k cíli uvedenému v bodě 4 odůvodnění této směrnice, kterým je zajistit spravedlivou rovnováhu mezi vysokou úrovní ochrany spotřebitele a konkurenceschopností podniků (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. května 2022, Victorinox, C-179/21, EU:C:2022:353, bod 39 a citovaná judikatura).
- 32 Pokud jde o otázku, zda případná neexistence spokojenosti dotyčného spotřebitele se zakoupeným zbožím musí být prokázána objektivním způsobem, na tuto otázku lze odpovědět pouze záporně, jak uvedl generální advokát v bodě 48 svého stanoviska. Nenaplnění subjektivních očekávání tohoto spotřebitele vůči takovému zboží totiž nemůže být z povahy věci objektivně ověřeno. Prosté prohlášení uvedeného spotřebitele v tomto smyslu proto musí být považováno za dostatečné.
- 33 S ohledem na výše uvedené důvody je třeba na položené otázky odpovědět, že čl. 2 bod 14 směrnice 2011/83 musí být vykládán v tom smyslu, že pojem „obchodní záruka“ zahrnuje jako „jakoukoli jinou okolnost uvedenou v záručním listě, která se netýká splnění zákonných podmínek, nebo v příslušné reklamě dostupné v době uzavření smlouvy nebo před jejím uzavřením“ závazek převzatý poskytovatelem záruky vůči dotyčnému spotřebiteli a týkající se takových okolností spočívajících v osobě tohoto spotřebitele, jako je jeho spokojenost se zakoupeným zbožím závisující na jeho libovůli, aniž by existence těchto okolností musela být za účelem uplatnění této obchodní záruky objektivně ověřena.
- 34 Vzhledem k tomu, že předkládající soud, jak bylo uvedeno v bodě 15 tohoto rozsudku, uvedl, že při přezkumu legality prohlášení společnosti LACD bude muset zohlednit i čl. 2 bod 12 směrnice 2019/771, je třeba dodat, že výklad čl. 2 bodu 14 směrnice 2011/83 podaný v předchozím bodě tohoto rozsudku platí i pro výklad čl. 2 bodu 12 směrnice 2019/771, protože pojem „obchodní záruka“ je těmito dvěma ustanoveními definován téměř totožně a účelem směrnice 2019/771 je, jak vyplývá z jejího článku 1, stejně jako v případě směrnice 2011/83, zajistit vysokou úroveň ochrany spotřebitele.

K nákladům řízení

- 35 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Článek 2 bod 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES,

musí být vykládán v tom smyslu, že

pojem „obchodní záruka“ zahrnuje jako „jakoukoli jinou okolnost uvedenou v záručním listě, která se netýká splnění zákonných podmínek, nebo v příslušné reklamě dostupné v době uzavření smlouvy nebo před jejím uzavřením“ závazek převzatý poskytovatelem záruky vůči dotyčnému spotřebiteli a týkající se takových okolností spočívajících v osobě tohoto spotřebitele, jako je jeho spokojenost se zakoupeným zbožím závisející na jeho libovůli, aniž by existence těchto okolností musela být za účelem uplatnění této obchodní záruky objektivně ověřena.

Podpisy